Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2024/4176

2.8.2024.

P9_TA(2023)0474

Iebildumu izteikšana pret īstenošanas aktu: triciklazola maksimālie atlieku līmeņi..

Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. decembra rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai, ar ko attiecībā uz triciklazola maksimālajiem atlieku līmeņiem noteiktos produktos vai uz tiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 396/2005 II un V pielikumu (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā priekšlikumu Padomes regulai, ar ko attiecībā uz triciklazola maksimālajiem atlieku līmeņiem noteiktos produktos vai uz tiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 396/2005 II un V pielikumu (COM (2023)0499),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regulu (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamos pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK ([1]), un jo īpaši tās 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

— ņemot vērā Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas 2023. gada 11. maija balsojumu, kura dēļ atzinums netika sniegts,

— ņemot vērā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes pamatoto atzinumu, kas pieņemts 2022. gada 7. decembrī un publicēts 2023. gada 18. janvārī ([2]),

— ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 16. janvāra rezolūciju par Savienības pesticīdu atļaušanas procedūru ([3]),

— ņemot vērā 5.a panta 4. punkta e) apakšpunktu un 5.a panta 5. punktu Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumā 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ([4]),

— ņemot vērā Reglamenta 112. panta 2. un 3. punktu, kā arī 4. punkta c) apakšpunktu,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,

A. tā kā Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas 2023. gada 11. maija balsojumā netika sniegts atzinums, proti, dalībvalstu kvalificēts balsu vairākums neatbalstīja regulas priekšlikumu; tā kā arī Padomes 2023. gada 20. septembra balsojumā atzinums netika sniegts;

B. tā kā Padomes regulas priekšlikums paredz palielināt triciklazola maksimālo atlieku līmeni (MAL) rīsos no 0,01 līdz 0,09 mg/kg;

C. tā kā Regulas (EK) Nr. 396/2005 mērķis ir nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību patērētājiem un saskaņotus Savienības noteikumus par pesticīdu atlieku maksimālajiem līmeņiem augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā vai uz tās;

D. tā kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 ([5]) 1. pantā ir noteikts, ka minētās regulas mērķis ir nodrošināt augstu cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības pakāpi un uzlabot iekšējā tirgus darbību, saskaņojot noteikumus par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, vienlaikus veicinot lauksaimniecisko ražošanu;

([1]) OV L 70, 16.3.2005., 1. lpp.
([2]) *Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice, EFSA Journal* 2023;21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) OV C 411, 27.11.2020., 48. lpp.
([4]) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.
([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp).

E. tā kā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" atzīts, ka "Eiropas pārtika jau ir lietošanai uzturā drošas, bagātīgi pieejamas, uzturvielām bagātas un kvalitatīvas pārtikas standarts pasaulē";

F. tā kā triciklazols ir sistēmisks un aizsargājošs fungicīds efektīvai rīsa pirikulariozes (*Pyricularia grisea Sacc.*) kontrolei, kas skar visus augšanas posmus (lapu pirikulārioze, stublāju pirikulārioze un skaru pirikulārioze);

G. tā kā 2008. gadā triciklazolu neiekļāva Padomes Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā pēc tam, kad Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja secināja, ka "ir skaidras norādes, ka šī viela varētu kaitīgi ietekmēt cilvēku veselību un jo īpaši tas, ka trūkst svarīgu datu, neļauj noteikt drošu pieļaujamo dienas devu (ADI), akūto standartdevu (ARfD) un pieļaujamo iedarbības līmeni uz operatoru (AOEL), un šie parametri ir vajadzīgi, lai veiktu riska novērtējumu" ([6]); un tā kā kopš 2009. gada 30. marta triciklazolu nav atļauts lietot Savienībā;

H. tā kā EFSA salīdzinošajā izvērtēšanā, kas tika veikta saistībā ar pieteikumu apstiprināšanai lietošanā Savienībā 2015. gadā, secināja ([7]), ka ir vairāki problemātiski aspekti attiecībā uz triciklazola toksikoloģiju; tā kā EFSA nevarēja neņemt vērā triciklazola genotoksicitātes un kancerogenitātes potenciālu un tāpēc nebija iespējams noteikt atsauces vērtības (PDD, ARfD un AOEL), ko izmanto cilvēku veselības riska novērtējumos; tā kā attiecīgi nebija iespējams veikt riska novērtējumu attiecībā uz lietotājiem, strādniekiem, apkārtējām personām, iedzīvotājiem un patērētājiem; tā kā EFSA turklāt nevarēja izslēgt iespējamas endokrīnās sistēmas darbības traucējumus izraisošas īpašības; tā kā pieteikums apstiprināšanai līdz ar to tika noraidīts ([8]);

I. tā kā kopš 2016. gada Savienībā ir aizliegta triciklazola lietošana, kā arī tādu produktu imports, kuros atliekas pārsniedz analītisko kvantitatīvās noteikšanas līmeni;

J. tā kā šā fungicīda aizlieguma dēļ Eiropas lauksaimnieki bija spiesti veikt ieguldījumus alternatīvas lauksaimniecības prakses meklējumos;

K. tā kā šā fungicīda aizliegums Savienībā ir novedis pie rīsa ražošanas būtiska samazinājuma Eiropas ražotāju vidū;

L. tā kā triciklazola MAL rīsos tika pazemināts līdz kvantitatīvās noteikšanas robežai un to sāka piemērot Savienībā 2017. gadā, rīsa ražotāji trešās valstīs ir sākuši izmantot agronomiskos paņēmienus un pielāgojuši savus darījumdarbības modeļus, lai varētu turpināt eksportu uz Savienību;

M. tā kā Eiropas rīsa ražošanas ķēde ir konsekventi atbalstījusi noteikumu par pesticīdu izmantošanu savstarpīguma nepieciešamību;

N. tā kā triciklazola aizliegums Savienībā rada pilnīgu savstarpīguma trūkumu, kas kaitē rīsu ražotājiem, kuri piemēro Savienības standartus;

O. tā kā šāda situācija ilgtermiņā var novest pie negodīgas konkurences attiecībā uz rīsa ražotājiem, kuri nodrošina atbilstību Savienības standartiem;

P. tā kā tirdzniecību veicinoša politika joprojām ir Eiropas Parlamenta prioritāte;

Q. tā kā 2022. tirdzniecības gadā (2021. gada 1. septembris – 2022. gada 31. jūlijs) rīsa imports Savienībā sasniedza rekordlielu apjomu, proti, 1,67 miljonus tonnu slīpētu rīsu, kas bija par 36 % vairāk nekā iepriekšējā gadā ([9]);

R. tā kā kopējais importa apjoms no valstīm, kurās atļauts izmantot triciklazolu, sasniedza gandrīz 194 000 tonnu, kas atbilst aptuveni 12 % no kopējā importa ([10]);

([6]) 2008/770/EK: Komisijas Lēmums (2008. gada 30. septembris) par triciklazola neiekļaušanu Padomes Direktīvas 91/414/EEK I pielikumā un tādu augu aizsardzības līdzekļu atļauju atsaukšanu, kuros ir minētā viela (izziņots ar dokumenta numuru C(2008) 5108) (OV L 263, 2.10.2008., 16. lpp.).

([7]) Anotētā pārskata rezultāti par pesticīdu, kam aktīvā viela ir triciklazols, riska novērtējumu, *EFSA Journal* 2015;13(2):4032, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032.

([8]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2016/1826 (2016. gada 14. oktobris) par darbīgās vielas triciklazola neapstiprināšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 279, 15.10.2016., 88. lpp.).

([9]) *Eurostat*, 2023.

([10]) *Eurostat*, 2023.

S. tā kā, lai gan uz Savienības lauksaimniekiem attiektos augstākās iespējamās patērētāju drošības prasības, pieņemot priekšlikumu Padomes regulai, tiktu atļauts imports Savienībā, kas neatbilst Savienības standartiem;

T. tā kā priekšlikums Padomes regulai saskaņā ar ātrās brīdināšanas sistēmu pārtikas un barības jomā (*RASFF*) būtu samazinājis paziņojumu daudzumu par 76 % 2021. gadā un par 73 % 2022. gadā;

U. tā kā Padomes regulas priekšlikuma pieņemšana apdraudētu nodrošinātību ar pārtiku un, ja nebūtu piemērotu izsekojamības un informēšanas līdzekļu, varētu radīt patērētājus maldinošu praksi;

V. tā kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 191. panta 2. punktā ir noteikts, ka piesardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem;

W. tā kā, lai samazinātu pesticīdu lietošanas riskus un ietekmi uz cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi, Komisija un dalībvalstis tiek aicinātas risināt jautājumu par importētiem lauksaimniecības produktiem, kas apstrādāti ar ķīmiskām vielām, kuras Savienībā ir vai nu aizliegtas, vai ierobežotas,

1. iebilst pret Padomes regulas priekšlikuma pieņemšanu;

2. uzskata, ka šis Padomes regulas priekšlikums pārsniedz Regulā (EK) Nr. 396/2005 paredzētās īstenošanas pilnvaras;

3. uzskata, ka šis Padomes regulas priekšlikums neatbilst Regulas (EK) Nr. 396/2005 mērķim un saturam;

4. norāda, ka Padomes regulas priekšlikums neatbilst saistībām, kas pieņemtas, nodrošinātu augstu patērētāju drošības līmeni;

5. norāda, ka MAL kā uz risku balstīti tirdzniecības standarti palīdz izvairīties no šķēršļiem un tirdzniecības traucējumiem, un uzsver, ka atšķirīgi konkurences apstākļi var radīt šķēršļus un potenciālus tirdzniecības traucējumus, kas varētu būtiski ietekmēt patērētājus, lauksaimniekus un pārtikas nozari Eiropā un ārpus tās;

6. uzstāj, ka triciklazola MAL Savienībā importētajos rīsos būtu jāsaglabā 0,01 mg/kg līmenī, tāpat kā Eiropas rīsu ražotāju produkcijā;

7. prasa Komisijai atsaukt regulas projektu;

8. aicina Komisiju nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus Eiropas lauksaimniekiem;

9. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.